

Kristendommen som forudsætning

af Mathias Harding

I Deadline kunne man d.26.02.17 se og høre fire politikere, Pelle Dragsted (Ø), Ida Auken (B), Marcus Knuth (V) og Carl Christian Ebbesen (O), tale om den danske islamdebat – altså en form for debat om debatten.

To repræsentanter for venstrefløjen og to repræsentanter for højrefløjen. Lad det være sagt med det samme: der blev ikke sagt noget, der ikke allerede har været fremsat i islamdebatten igennem de seneste ti-femten år. Dog vil jeg her knytte nogle kommentarer til den indledende del af denne Deadline-debat - en indledende del, der er betegnende for den store del af venstrefløjen, der mangler blik for kristendommen som én af de vigtigste forudsætninger for moderne vestlig politik – herunder moderne dansk politik. Endvidere en indledende del der er karakteristisk for den store del af venstrefløjen, der mangler viljen til at understrege den ledende kultur i Danmark som én af de vigtigste forudsætninger for en vellykket integration, en kultur som ikke mindst kristendommen har formet.

F Ø R S T S E L V E M E N I N G S U D V E K S L I N G E N

Indledningsvist henvender studievært Jacob Rosenkrands sig til DF'eren Ebbesen: "Carl Christian Ebbesen. Dit parti er med til at sætte gang i mange af disse debatter. Jeg nævner: debatter om bederum, tørklæder, svinekød i daginstitutioner osv. Hvad skal det føre til?" Hvortil Ebbesen svarer: "Det handler grundlæggende om, at Danmark er et rigtig godt land. Den kultur, den tradition, den religion, som har ført Danmark frem til det, vi er i dag, skal vi bevare. Vi skal ikke gå på kompromis, når der kommer pres udefra, hvor der ernogle, som ønsker noget andet." Rosenkrands: "Så hvornår er *mission completed* for jer?". Ebbesen svarer: "det er den, når de mennesker der flytter hertil og skal bo her i Danmark begynder at tilegne sig viden om kristendommen, begynder at forstå den, begynder at forstå vores kultur og blive en del af den. Sådan at vi kan fungere på lige vilkår, uden at man behøver at stå i hver sin lejr og ikke forstå hinanden. Jeg synes, det er indvandrerne, der har pligten til at lære den kultur at kende, som de er flyttet til."

Rosenkrands vender sig derpå hen imod Enhedslistens Pelle Dragsted: "Venstrefløjen, I har en lang tradition for religionskritik. Kan du give et par konkrete eksempler på, hvor du i dag mener, at religion skal fylde mindre." Dragsted svarer: "Helt overordnet set føler jeg mig nogle gange som en lus mellem to negle. På den ene side ser vi en slags religiøs vækkelse i nogle af vores minoritetsgrupper, hvor man begynder at udøve en

meget bogstavtro praksis omkring sin religion [islam]. På den anden side ser vi en reaktion fra majoritetssamfundet, hvor vi har en regering, der absolut synes, der skal stå – for allerførste gang i et regeringsgrundlag – at Danmark er et kristent land. I det hele taget en slags kristen modoffensiv. Jeg har det bare sådan, at jeg ønsker at leve i en sekulær stat, jeg ønsker at leve i et samfund, hvor religion ikke fylder særlig meget i vores offentlige debat. Den [religionen] skal være helt adskilt fra stat og politik. Hvis nogle havde sagt for tyve-tredive år siden, at religion ville fylde *mere* [sætningen får Dragsted ikke afsluttet, men fortsætter i stedet med at sige] – efter religion i flere hundreder år havde fyldt *mindre og mindre* i det offentlige liv og i det politiske liv. Det synes jeg, var en god udvikling. Jeg synes, det er så ærgerligt at opleve dét som er her [nu].”

Efter et par korte ekstrabemærkninger fra Dragsteds side henvender Rosenkrands sig nu til Marcus Knuth:” Marcus Knuth, det er jer som regeringsparti, der har skrevet ind i regeringsgrundlaget, at Danmark er et kristent land. Når jeg har inviteret dig, er det blandt andet fordi du har været ude og diskutere tørklæder på det sidste. Du vil gerne have, at færre piger med muslimsk baggrund bærer tørklæde i Folkeskolen. Hvis vi lige tager det først: hvad er det du kæmper imod eller måske for?” hvortil Knuth svarer: ”Grundlæggende ser jeg dette her som et sammenstød mellem islam og kristendommen. Det er i bund og grund dét, som det handler om: der er nogle grundlæggende værdier, der er så forskellige, at de har svært ved at enes i samme rum. Hvis man kommer til Danmark, hvis man gerne vil vælge Danmark til, så er der *dele* af islam, der ikke er forenelige med den frie kristne tankegang. Det er man simpelthen nødt til at tjekke ud ved hoveddøren.” – Rosenkrands afbryder: ”Du kæmper imod islam?” Knuth replicerer: ”Jeg kæmper *for* kristendommen – for de danske kulturværdier. Uagtet om du er troende eller ej, så er kristendommen en del af den danske kultur – en del af din og min dna. Nu nævnte du tørklæderne og der mener jeg, at det er undertrykkende med tørklæder til småpiger i Folkeskolen. Jeg mener ikke, det er foreneligt med Folkeskolens ånd, der bygger på åndsfrihed, ligeværd og demokrati.” Rosenkrands følger op: ”Handler det dybest set om at stille en grænse op for islams indflydelse på hverdagen?” Knuth: ”Det handler om at værne om de danske værdier i Folkeskolen, som delvist bygger på kristendommen”.

Efter et par korte bemærkninger om Ida Aukens parti spørger Rosenkrands hende: ”Sidder du her som en fortaler for status quo, når det gælder forholdet mellem religion og samfund i Danmark?” Aukens svarer: ”Jeg sidder her vel som én, der synes, at der mangler nogle moderate værdikrigere, som siger, at hvis man gør som de to herrer derovre [Ebbesen og Knuth] gør – dvs. gør det til en religionskrig mellem kristendom og islam – så kan vi være sikre på én ting, og det er, at vi alle sammen går under i flammer. Folks religion [islam] forsvinder ikke bare, fordi man ikke kan lide den eller prøver at presse den væk fra det offentlige rum. Så finder vi ikke nogle løsninger på, hvordan vi

kan leve sammen. De moderate har alt for længe siddet på deres hænder i stedet for at komme frem og sige: hvad er egentlig formålet – det er, at vi skal kunne leve sammen i et samfund, hvor der er en majoritetskultur, der *helt klart* har en historie, nogle praksisser, en kultur som er meget formet af kristendommen – også mere end venstrefløjen egentlig virker helt til at forstå. Der er dog også et behov for, at mennesker der kommer hertil med nogle andre forestillinger skal kunne være her på en eller anden måde. Jeg må bare sige [henvendt til Ebbesen og Knuth]: altså prøv og hør her: Danmark bliver aldrig et muslimsk land. Det kommer aldrig til at ske. Jeg synes, I taler om vores kultur som om den er meget svag, som om den er sådan en syg gammel mand, der er ved at falde fra hinanden hele tiden. Hvorfor er I så bange – ha’ dog lidt selvtillid.”

NU ET PAR KOMMENTARER

Pelle Dragsted først. Dragsted mangler fuldstændig blik for kristendommen som én af de vigtigste kulturelle forudsætninger for moderne vestlig politik, ikke alene i et historisk perspektiv (1), men også i et nutidigt perspektiv (2).

For det første (1) kan eller vil Dragsted ikke forstå, at Oplysningstidens begreb om politisk frihed, dvs. de borgerlige frihedsrettigheder, ikke kunne have været der uden kristendommen som kulturel forudsætning. Dette er tilfældet uanset om flere af oplysningsfilosofferne gerne havde set religionens endelige afvikling (her tænker jeg primært på den radikale franske oplysningsfilosofi). For det andet (2) kan eller vil Dragsted ikke forstå, at kristendommen i dag er den bedst egnede religion i Vesten til – udover at sikre den religiøse frihed – at sikre den politiske frihed, de borgerlige frihedsrettigheder, fri udfoldelse.

Punkt 1 kræver en præcisering. Jeg vil begrunde dette punkt med de tre til kristendommen relaterede størrelser, nemlig Skolastikken, Renæssancen og Reformationen. Disse tre havde på langt sigt – og på hver deres måde – banet vejen for frihedsbegrebets indtog i det 18. århundredes politiske tænkning: Som repræsentanter for de tre størrelser kan nævnes William af Ockham (og dennes begreb om den menneskelige frihed), Pico della Mirandola (og dennes tale om menneskets værdighed) og Martin Luther (og dennes tale om et kristenmenneskes frihed).

Uden kristendommen som kulturel forudsætning – i form af de tre nævnte størrelser – havde frihedsbegrebet ikke holdt sit indtog i den politiske tænkning – som f.eks. i John Lockes politiske filosofi, og videre i erklæringer som *Den amerikanske Uafhængighedserklæring* (1776).

Punkt 2 kræver ligeledes en præcisering. Jeg vil begrunde den med, at kristendommen har uhyre vanskeligt ved at legitimere et krav på den politiske magt. Uagtet den senere kirkehistorie med intolerance over for mindretal og forfølgelser af samme, er kristendommen i sit udgangspunkt ikke en politisk religion. Før kristendommen blev

statsreligion i Romerriget (380), var den en forfulgt religion på linje med jødedommen. Derfor gøres der intetsteds i Det Nye Testamente nogle forestillinger om politisk magtudøvelse. Med sit ikke-politiske udgangspunkt egner kristendommen sig altså bedst til at sikre de borgerlige frihedsrettigheder fri udfoldelse.

Nu til Ebbesen og Knuth. Ingen af de to herrer taler om at tvinge muslimer til at skifte religion, men om at minoriteten af muslimer *bør* besinde sig på den ledende (majoritets)kultur i Danmark, dvs. den kultur som – ikke mindst – kristendommen har formet. At være modtagelig over for den ledende kultur er én af de vigtigste forudsætninger for at blive vellykket integreret i samme kultur.

En stor del af venstrefløjen mangler viljen til at understrege den ledende kultur i Danmark som én af de vigtigste forudsætninger for vellykket integration. Ida Auken er én af dem. Som medlem af venstrefløjens ”konfliktsky klasse” søger hun at komme uden om enhver tilskyndelse til integration i kulturel henseende. Man skulle jo meget nødtigt opfattes som én, der kerer sig om sin egen kultur. I stedet for kalder hun fejt sine politiske modstandere for religionskrigere og sig selv for ”moderat værdikriger”.

Hvad jeg hér har fremsat er blot nogle refleksioner oven på én af de vigtigste debatter vi har – og formodentlig én af de vigtigste vi nogensinde vil få – herhjemme.

NB: transskriptionen af ovenstående Deadline-debat har Mathias Harding selv stået for.